

<http://www.luju.ro/nu-plange-ana-ministresa-justitiei-nu-mai-are-scapare-ccr-a-motivat-decizia-prin-care-il-obliga-pe-iohannis-sa-o-revoce-pe-ana-birchall-revocarea-reprezinta-un-mijloc-legal-pus-la-dispozitia-primului-ministru-masura-pe-care-primul-ministru-o-propune-prese>

NU PLANGE, ANA – Ministresa Justitiei nu mai are scapare. CCR a motivat decizia prin care il obliga pe Iohannis sa o revoce pe Ana Birchall: “Revocarea reprezinta un mijloc legal pus la dispozitia primului-ministru, masura pe care primul-ministru o propune presedintelui exclusiv in sensul respectarii formalismului si fata de care presedintele trebuie sa se conformeze... Presedintele a incalcat dispozitiile constitutionale... Presedintele nu are un drept de optiune” (Decizia)

Scris de George TARATA | Data: 02.10.2019 17:55

E timpul sa ne luam ramas bun de la **ministresa Justitiei Ana Birchall (foto)**, tinuta in functie de presedintele Klaus Iohannis desi aceasta fusese data afara de la conducerea MJ de premierul Viorica Dancila si colegii sai din PSD. Curtea Constitutionala a publicat miercuri, 2 octombrie 2019, motivarea **Deciziei nr. 504 din 18 septembrie 2019** prin care s-a constatat ca exista conflict juridic de natura constitutionala intre premier si presedinte, cauzat de refuzul celui din urma de a semna, printre altele, decretul de revocare din functie a ministresei Ana Birchall.

Asa cum se stie, CCR a dispus ca presedintele Klaus Iohannis sa semneze “de indata” decretul de revocare din functie a Anei Birchall si sa motiveze in scris de ce a respins numirea judecatoarei Dana Girbovan la sefia MJ. Au trecut insa doua saptamani de la decizia CCR, iar Iohannis nu s-a conformat sustinand ca asteapta publicarea motivarii in Monitorul Oficial, pe care apoi sa o analizeze. **Iata ca motivarea a aparut, iar chiar daca analiza lui Iohannis va mai dura ceva si va trece timp pana acesta va intelege decizia CCR, timp in care va continua sa incalce Constitutia, putem afirma ca zilele Anei Birchall in functia de ministru al Justitiei sunt numarate. Si ca vom scapa de unul dintre cei mai slabi ministri de Justitie, in opinia noastra, poate mai slab si decat**

In ceea ce priveste motivarea CCR, judecatorii Curtii ii explica lui Iohannis ca presedintele nu trebuie altceva decat sa ia act si sa semneze decretul de revocare la propunerea premierului, neavand vreun drept de optiune si nici vreun drept propriu de apreciere. Inaintarea propunerii de revocare de premier catre presedintele Romaniei nu reprezinta altceva decat o masura facuta exclusiv in sensul respectarii formalismului si al principiului simetriei ce guverneaza regimul actelor juridice de numire in functii publice. Cat despre refuzul lui Iohannis de a semna revocarea ministresei Ana Birchall, CCR arata ca presedintele a incalcat art.1 alin.(5) privind respectarea legilor, cu referire la normele incidente din Codul administrativ, mai sus indicate, precum si ale art.147 alin.(4) din Constitutie, in considerarea jurisprudentei in materie a Curtii Constitutionale.

Iata motivarea CCR privind obligatia presedintelui Klaus Iohannis de a semna decretul de revocare din functie a ministresei Justitiei Ana Birchall:

"92. In data de 26 august 2019, primul-ministru a inaintat Presedintelui cinci adrese, prin care propune doua masuri de revocare si, respectiv, de numire a cinci ministri titulari, astfel:

- prin adresa nr.5/5321, se propune revocarea din functie a doamnei Ana Birchall din functia de ministru al justitiei si numirea in aceeasi functie a doamnei Dana Girbovan;

- prin adresa nr.5/5322, se propune numirea, in functia de viceprim-ministru, a domnului Iulian Iancu. Anterior, prin Decretul nr.556/03.07.2019, domnul Eugen Orlando Teodorovici, ministrul finantelor publice, a fost desemnat ca viceprim-ministru interimar, ca urmare a demisiei domnului Viorel Stefan din aceasta functie, demisie de care Presedintele Romaniei a luat act prin Decretul nr.555/03.07.2019 si in urma careia s-a constatat vacantarea acestui post. Curtea observa ca interimatul de 45 de zile astfel instituit expirase de drept la data propunerii pentru numirea in functia de viceprim-ministru titular;

- prin adresa nr.5/5323, se propune numirea, in functia de ministru al educatiei nationale, a domnului Serban-Constantin Valeca si incetarea efectelor Decretului nr.658/05.08.2019, prin care domnul Valer-Daniel Breaz, ministrul culturii si identitatii nationale, a fost desemnat ca ministru al educatiei nationale, interimar, in urma revocarii din aceasta functie, prin Decretul nr.657/05.08.2019, a doamnei Ecaterina Andronescu; Curtea observa ca interimatul astfel instituit a expirat de drept in data de 18 septembrie 2019;

- prin adresa nr.5/5324, se propune revocarea din functia de viceprim-ministru pentru implementarea parteneriatelor strategice ale Romaniei a domnului Mihai-Viorel Fifor si numirea in aceasta functie a doamnei Ana Birchall;

- prin adresa nr.5/5325, se propune numirea in functia de ministru al afacerilor interne a domnului Mihai-Viorel Fifor si incetarea efectelor Decretului nr.645/30.07.2019 prin care domnul Mihai-Viorel Fifor, viceprim-ministru pentru implementarea parteneriatelor strategice ale Romaniei, a fost desemnat ministru al afacerilor interne, interimar. Curtea observa ca acest interimat a expirat de drept in data de 12 septembrie 2019.

93. Pana la data pronuntarii prezentei decizii, Presedintele Romaniei nu a emis niciunul dintre decretul de revocare si/sau de numire din/in functia de membru al Guvernului, solicitate prin adresele primului-ministru mentionate mai sus.

94. De asemenea, pana la data prezentei decizii, Presedintele Romaniei nu a transmis primului-ministru un raspuns scris care sa arate motivele refuzului numirii persoanelor propuse in functia de membru al Guvernului. In declaratia de presa din 28 august 2019, Presedintele a anuntat decizia sa de a respinge in integralitate remanierea guvernamentala solicitata de primul-ministru, deoarece considera ca este gresit intemeiata pe art.85 alin.(2) din Constitutie, afirmand ca, in prealabil, primul-ministru trebuie sa faca aplicarea art.85 alin.(3) din aceasta si sa solicite aprobarea Parlamentului cu privire la remanierea guvernamentala propusa. in cadrul acestor declaratii, a facut referiri punctuale la trei dintre cele cinci propuneri de numire in functia de ministru.

95. In data de 27 august 2019, la Cabinetul primului-ministru s-au inregistrat demisiile a trei ministri, respectiv a

doamnei Gratiela Leocadia Gavrilescu, viceprim-ministru, ministrul mediului, a domnului Anton Anton, ministru al energiei si a domnului Viorel Ilie, ministru pentru relatia cu Parlamentului.

96. In consecinta, primul-ministru a solicitat Presedintelui sa emita decretele de vacantare a celor trei functii de membru al Guvernului in urma depunerii demisiilor mai sus aratate si a inaintat propunerile pentru desemnarea ministrilor interimari, astfel:

- prin adresa nr.5/5362, se propune vacantarea postului de membru al Guvernului, ca urmare a demisiei domnului Viorel Ilie din functia de ministru pentru relatia cu Parlamentul si numirea, ca ministru interimar, a domnului stefan-Radu Oprea;

- prin adresa nr.5/5363, se propune constatarea vacantarii postului de membru al Guvernului, ca urmare a demisiei doamnei Gratiela Leocadia Gavrilescu din functia de viceprim-ministru, ministrul mediului si numirea, ca ministru interimar, a domnului Ioan Denes;

- prin adresa nr.5/5364, se propune constatarea vacantarii postului de membru al Guvernului, ca urmare a demisiei domnului Anton Anton din functia de ministru al energiei si numirea, ca ministru interimar, a domnului Nicolae Badalau.

97. In data de 30 august 2019, Presedintele Romaniei a emis Decretele nr.676, nr.677 si nr.678/2019, prin care a luat act de cele trei demisii si a constatat vacanta respectivelor functii.

98. Pana la data pronuntarii prezentei decizii, Presedintele Romaniei nu a emis niciun decret de desemnare a unui ministru interimar, dintre cele trei solicitate prin adresele primului-ministru mentionate mai sus.

99. In data de 5 septembrie 2019, primul-ministru a sesizat Curtea Constitutionala cu prezenta cerere de solutionare a unui conflict juridic de natura constitutională între primul-ministru, pe de o parte, si Presedintele Romaniei, pe de alta parte, determinat de refuzul revocarii si, respectiv, numirii unor ministri, la propunerea primului-ministru, potrivit art.85 alin.(2) din Constitutie, precum si de refuzul tacit al Presedintelui Romaniei de a numi ministri interimari dintre membrii in functie ai Guvernului, la propunerea primului-ministru, potrivit art.107 alin.(3) din Constitutie.

III. Situatiia de drept.

100. Textele constitutionale invocate atat in sesizarea primului-ministru, cat si in punctul de vedere al Presedintelui Romaniei sunt cele ale art.85 alin.(2) si (3) si ale art.107 alin.(3) si (4), care au urmatoarea redactare:

Art.85 - Numirea Guvernului: '(2) In caz de remaniere guvernamentala sau de vacan?a a postului, Presedintele revoca si numeste, la propunerea primului-ministru, pe unii membri ai Guvernului.

(3) Daca prin propunerea de remaniere se schimba structura sau compoziti?ia politica a Guvernului, Presedintele Romaniei va putea exercita atribu?ia prevazuta la alineatul (2) numai pe baza aprobarii Parlamentului, acordata la propunerea primului-ministru.'

Art.107- Primul ministru: '(3) Daca primul-ministru se afla in una dintre situatiile prevazute la articolul 106, cu exceptia revocarii, sau este in imposibilitate de a-si exercita atribu?iile, Presedintele Romaniei va desemna un alt membru al Guvernului ca prim-ministru interimar, pentru a indeplini atribu?iile primului-ministru, pana la formarea noului Guvern. Interimatul, pe perioada imposibilita?ii exercitarii atribu?iilor, inceteaza daca primul-ministru isi reia activitatea in Guvern.

(4) Prevederile alineatului (3) se aplica in mod corespunzator si celorlalti membri ai Guvernului, la propunerea

primului-ministru, pentru o perioada de cel mult 45 de zile.'

Articolul 106 la care face trimitere art.107 alin.(3) se intituleaza incetarea functiei de membru al Guvernului si prevede 'Funcția de membru al Guvernului inceteaza in urma demisiei, a revocarii, a pierderii drepturilor electorale, a starii de incompatibilitate, a decesului, precum si in alte cazuri prevazute de lege.'

IV. Analiza cererii.

101. Curtea retine ca prezenta cerere se raporteaza la o serie de adrese ale primului-ministru inaintate Presedintelui, cuprinzand propuneri de revocare si, respectiv, de numire din/in functia de ministru titular - adresele din 26 august 2019 si, respectiv, propuneri de desemnare a unor ministri interimari – adresele din 27 august 2019. Prin urmare, se desprind trei categorii de institutii ce urmeaza a fi analizate de Curte, si anume: 1) revocarea ministrilor; 2) numirea unor ministri si 3) desemnarea unor ministri interimari.

IV.1. Revocarea din functie

102. Revocarea este, conform art.106 din Constitutie, una dintre cauzele de incetare a functiei de membru al Guvernului. Din interpretarea per a contrario a dispozitiilor art.107 alin.(2) din Legea fundamentala, care statueaza ca 'Presedintele Romaniei nu il poate revoca pe primul-ministru', rezulta ca Presedintele Romaniei poate revoca ministri. Transpunand si dezvoltand aceste norme constitutionale in plan legal, Ordonanta de urgenta a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.555 din 5 iulie 2019, configureaza, prin art.42-44, institutia revocarii si procedura specifica acesteia. Astfel, revocarea este un caz de incetare a functiei de membru al Guvernului [art.42 lit.a)] care are loc in caz de remaniere guvernamentala (art.44). Primul-ministru ii transmite Presedintelui Romaniei propunerea de a lua act de incetarea functiei, iar Presedintele declara functia vacanta in termen de 15 zile de la primirea propunerii primului-ministru [art.43 alin.(1) si (2)]. Prin exceptie, termenul este de 30 de zile daca revocarea intervine pe durata starilor prevazute de art. 92 alin. (2) si (3) si art. 93 alin. (1) din Constitutie [art.43 alin.(3)]. Cu referire la motivele pentru care primul-ministru poate solicita Presedintelui Romaniei declararea vacantei functiei de membru al Guvernului ca urmare a revocarii, legislatia in vigoare (si nici cea anterioara, respectiv Legea nr.90/2001 privind organizarea si functionarea Guvernului si ministerelor, abrogata prin art.597 alin.(2) lit.c) din Codul administrativ) nu prevede vreo conditie care sa-l constranga pe primul-ministru atunci cand apreciaza ca este necesara revocarea unui membru al Guvernului.

103. Cu privire la mecanismul revocarii, Curtea Constitutionala a stabilit, printr-o decizie recenta (Decizia nr.875 din 19 decembrie 2018, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.1093 din 21 decembrie 2018, par.78), ca 'Presedintele nu poate cenzura motivele pentru care prim-ministrul a inaintat propunerea de revocare a unui membru al Guvernului si nu se poate opune deciziei prim-ministrului de a opera anumite modificari in componența Guvernului, aceasta fiind competenta exclusiva si nepartajata a sefului Guvernului.' Aceasta deoarece, 'daca la actul numirii in functia de membru al Guvernului, Presedintele are o anumita marja de apreciere, astfel cum a fost determinata prin Decizia nr. 356/2007 si Decizia nr. 98/2008, in privinta revocarii, acesta nu dispune de aceeasi libertate de apreciere, prim-ministrul fiind singurul in masura, in calitatea sa de conducator al Guvernului, sa evalueze necesitatea si oportunitatea revocarii unui membru al echipei guvernamentale. (...) Faptul ca acesta propune Presedintelui sa revoce un anumit membru al Guvernului nu poate avea semnificatia unei conditionari sau a unui acord din partea sefului statului, decretul de revocare al Presedintelui reprezentand, in virtutea principiului simetriei, actul corelativ actului de numire, emis de aceeasi autoritate, prin care se constata incetarea din functie.' Prin aceeasi decizie, Curtea a constatat, in final, ca 'Presedintele Romaniei a refuzat sa dea curs propunerii prim-ministrului de revocare din functie a doi membri ai Guvernului, fara a avea vreun drept constitutional de optiune in aceasta privinta.'

104. Prin Decizia nr.875 din 19 decembrie 2018, Curtea a analizat institutia revocarii prin raportare la prevederile art.85 alin.(2) din Constitutie, potrivit caruia 'in caz de remaniere guvernamentala sau de vacanta a postului, Presedintele revoca si numeste, la propunerea primului-ministru, pe unii membri ai Guvernului', acesta fiind si temeiul invocat de primul-ministru in adresele din 26 august 2019, prin care a propus revocarea din functie a doi ministri.

105. In prezenta cauza, distinct de cea solutionata prin decizia mai sus mentionata, Presedintele Romaniei sustine ca remanierea guvernamentala propusa de primul-ministru nu se incadreaza in ipoteza reglementata de art.85 alin.(2) din Legea fundamentala, ci in cea cuprinsa la art.85 alin.(3) din aceasta, deoarece a intervenit o modificare a compozitiei politice a Guvernului fata de cea de la momentul investirii acestuia prin Hotararea Parlamentului nr.1/2018. Prin urmare, considera ca, la fel ca si numirea, revocarea poate dobandi o semnificatie deosebita in contextul unei schimbari a compozitiei politice a Guvernului, in special in conditiile in care portofoliile ministerelor nu erau precis prestabilite/repartizate intre cele doua partide parlamentare aflate in coalitia de guvernare, semnatare ale Protocolului PSD-ALDE din 19 decembrie 2016. Prin urmare, considera ca, inclusiv in legatura cu propunerile de revocare, primul-ministru trebuie sa se adreseze mai intai Parlamentului, pentru a primi acordul cu privire la aceasta remaniere, decretele Presedintelui urmand a fi emise numai dupa parcurgerea acestei proceduri.

106. Fata de aceste sustineri, Curtea retine ca revocarea, desi are loc in caz de remaniere guvernamentala, nu are drept consecinta directa, imediata sau nemijlocita inlocuirea unui membru al Guvernului cu un altul, ci urmareste strict vacantarea postului de membru al Guvernului. Remanierea guvernamentala nu se realizeaza doar prin mecansimul revocarii, ci intervine si in celelalte cazuri de incetare a functiei de membru al Guvernului, respectiv: demisie; pierderea drepturilor electorale ca urmare unei hotarari judecatoresti definitive; starea de incompatibilitate constatata in conditiile Legii nr. 176/2010, cu modificarile si completarile ulterioare, ca urmare a unui raport de evaluare definitiv sau unei hotarari judecatoresti definitive; deces; condamnare penala printr-o hotarare judecatoreasca definitiva; imposibilitate de a-si exercita atribu?iile mai mult de 45 de zile [art.42 lit.b)-g) din Codul administrativ].

107. In acest sens, art.47 din Codul administrativ prevede la alin.(1) ca numirea in functia de membru al Guvernului, in caz de remaniere guvernamentala sau de vacanta a postului, se face de Presedintele Romaniei, la propunerea primului-ministru. Vacanta functiei este declarata prin decret al Presedintelui, care ia act de incetarea functiei in cazurile legale de incetare a functiei de membru al Guvernului. Termenul in care Presedintele va emite decretul de vacantare a functiei este, potrivit art.43 alin.(1) din Codul administrativ, de 15 zile de la primirea propunerii prim-ministrului. In continuare, primul-ministru propune Presedintelui Romaniei, in termen de 5 zile de la publicarea decretului prin care este constatata vacan?a functiei, o persoana, care indeplineste condi?iile prevazute la art. 17, pentru numirea in functia de membru al Guvernului [art.47 alin.(2)].

108. Asa fiind, Curtea retine ca revocarea reprezinta un mijloc legal pus la dispozitia primului-ministru pentru vacantarea unei functii din structura Guvernului, o masura pe care primul-ministru o propune Presedintelui Romaniei exclusiv in sensul respectarii formalismului si a principiului simetriei ce guverneaza regimul actelor juridice de numire in functii publice si fata de care, fara a avea un drept propriu de apreciere, Presedintele trebuie sa se conformeze intr-un termen legal de 15 zile de la data propunerii primului-ministru.

109. Curtea retine ca Presedintele Romaniei nu a emis, nici pana in prezent, decretele de vacantare a functiilor in urma propunerilor de revocare din functie inaintate de primul-ministru in data de 26 august 2019, desi termenul legal de 15 zile a expirat.

110. Raportand cele mai sus aratate la circumstantele specifice prezentei cauze, Curtea constata ca Presedintele Romaniei a incalcat dispozitiile constitutionale ale art.1 alin.(5) privind respectarea legilor, cu referire la normele incidente din Codul administrativ, mai sus indicate, precum si ale art.147 alin.(4) din Constitutie, in considerarea jurisprudentei in materie a Curtii Constitutionale [Decizia nr.875/2018], refuzand sa dea curs propunerii de revocare formulata de primul-ministru, propunere fata de care, asa cum s-a aratat mai sus, Presedintele nu are un drept de optiune.

111. In concluzie, referitor la cele doua propuneri de revocare inaintate de primul-ministru in data de 26 august 2019, Curtea constata ca Presedintele Romaniei avea si are obligatia constitutionala si legala sa emita cele doua decrete de revocare la propunerea primului-ministru. In lipsa unei atare actiuni pana in prezent, Curtea retine ca a existat si exista, in continuare, un conflict juridic de natura constitutionala, generat de refuzul Presedintelui de a emite respectivele decrete de revocare”.

*** Cititi aici integral decizia CCR care il obliga pe Klaus Iohannis sa semneze decretul de revocare a ministresei Justitiei Ana Birchall si sa motiveze in scris refuzul de a o numi la MJ pe judecatoarea Dana**

Girbovan